

Степові обрії

КУПИТИ

«Степові обрії» Людмили Коваленко — жіночий, урбаністичний, соціально-побутовий, реалістичний і автобіографічний роман про жінку з української і грецько-української родини в Маріуполі. Це історія з дуже затишним і теплим побутовим колоритом, своєрідне українське хюґе зі вкрапленням соціально-історичних, а подекуди соціально-політичних подій, які, проте, не затіняють приватної історії становлення жіночої особистості у стосунках з чоловіками. Любовно-побутові мотиви й сюжети доповнює дотепний контекст українсько-грецьких, українсько-єврейських, українсько-російських відносин, місцевий колорит Маріуполя й околиць, повсякденність і традиції українського Приазов'я.

Степові обрії

I

На початку не було слова

Місто лежало і вигрівалось у променях південного сонця.

Спокійне і неквапливе, певне себе й того, що завтра, і не тільки завтра, а й через сто років, все буде так, як сьогодні, що ніщо не зміниться і не може змінитись, бо все йде так, як мусить бути.

Завжди буде море біля нього, а значить, і джерело багатства і праці. Завжди навколо буде розкинутий величезний, ледве порушений плугом цілинний степ із чорною, як вороняче крило, землею, з другим, зеленим, морем трав і ковилу, поміж якими лише частинками, лише де-не-де вклинювались клаптики засіяної землі, де гордо здіймала свій колос пшениця. Пшениці ще було небагато; ще по більшій частині землі ходили отари овець, напасаючи товщ і нарощуючи вовну, проте вже всім було ясно, що основою життя і багатства стає саме пшениця.

Її підвозили на волах величезними гарбами господарі тієї землі — «хахли». Її почали постачати і рухливіші греки з довколишніх сіл. Її вантажили на пристані шахаї, по неї приїздили італійські капітани й за неї сперечались, конкурували, перехоплювали у хахлів і греків численні маклерські, переважно жидівські контори для зсипки і переховування зерна. Для неї були побудовані величезні амбари на вигоні, перед в'їздом до міста зі степу, щоб було легко і близько зсипати куплену в хахла пшеницю відразу до себе, до свого схову, а тоді вже підіймати на неї ціну і торгувати нею залежно від уміння і кон'юнктури, але завжди наживаючи більші чи менші гроші.

Господарі тієї землі цим не турбувалися. Земля родила і родила — тільки встигай зібрати врожай і запліднити її знову. Землі було багато, не вистачало рук, щоб її всю обробляти. На степу, ледве приоравши цілину, тикали кавунове або динне насіння, щоб ціле літо й осінь їсти кавуни, возити їх гарбами до міста по п'ятдесят копійок за віз, варити на повільному вогні кіз'яків солодкий і пахучий бекмез, сушити дині скибочками, щоб уживати їх замість дорогого цукру.

Так жили собі господарі спокійно і довільно, орали землю, виїздили в море по рибу, посміхаючись із міста і чужинців, яких набиралось дедалі більше й більше.

Місто, у свою чергу, сміялося з господарів землі, й діти бігли за їхніми возами, виспівуючи насмішкувато:

Хахол-мазниця,
почім пшениця?

Але господар тільки скоса поглядав на них і часом ліниво хльоскав по них батоном, коли були надто настирливі.

Так само мало уваги господар тієї землі звертав і на тих, хто приїздив із чужих країн багатіти з праці його рук.

Він навіть не цікавився, куди вивозили його пшеницю, хоч часом сини його виїздили цими кораблями і привозили дивні овочі й нові матерії. Але й сини швидко забували про те, що бачили в чужих краях, бо твердо знали, що основне — це земля, їхня праця і пшениця, що виростає на їхній землі і від їхньої праці.

Чужинці, забагатівши, будували собі пишні будинки з колонами перед вхідними дверима, з балкончиками та навісами, але господар тієї землі тільки позирав збоку на ті будинки й дивувався з людської глупоти, що витрачає гроші на такі витребеньки.

Для себе він будував простору хату на дві кімнати й кухню, криту черепицею чи гонтою, з літньою кухнею під навісом, з викопаним у землі льохом, де можна цілу зиму тримати картоплю та ярину.

На балкончики у домах чужих багатіїв виходили лакеї і спускали над ними полотняні смугасті маркізи, щоб коли жінка власника корабельної компанії пані де Больоні вийде на балкончик, сонце не пошкодило її білої шкіри. Говорили, що за цю красуню білявку її старий вже чоловік заплатив 125 000 франків боргів її батька, і всі погоджувались, що це було варто. Їдучи вулицею повз дім де Больоні, господар тої землі критично зиркав зі своєї тачанки на балкончик, ухвально обводив поглядом обширні зариси мадам де Больоні в кріслі, але, поглянувши на смугасті маркізи над балкончиком і

на лакеїв, зневажливо спльовував через плече і підганяв коні. Він не журився тим, що його жінка була смаглява, і навіть любив це. Дбав, щоб вона не надто стомлювалась на роботі, і для праці в полі наймав полтавчанок, що приїздили кожного літа на заробітки. Потай він пишався статурою і красою своєї жінки, хоч говорив їй про це, тільки коли залицявся перед шлюбом. Він пильно стежив, щоб якийсь чужий зухвалець не підходив до неї заблизько, хоч сам любив, випивши на весіллі чи святі, застукати чужу жінку десь у сутичках.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ